	URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE	
	<i>Informacja sygnałna</i>	Data opracowania – wrzesień 2006 r.
Kontakt: e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. 012 415 38 84		Internet: http://www.stat.gov.pl/urzedzy/krak

Nr 19

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2005 R.

Województwo małopolskie, według stanu w dniu 31 grudnia 2005 r., zamieszkiwało 3266,2 tys. osób, tj. o 6,0 tys. więcej niż w roku ubiegłym. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 21,8%, produkcyjnym – 62,7%, a poprodukcyjnym – 15,5%.

Opiekę medyczną mieszkańców województwa sprawowały zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wraz ze służbami medycyny pracy oraz prywatna praktyka lekarska finansowana ze środków własnych pacjentów.

W ochronie zdrowia pracowało (według stanu w dniu 31 XII 2005 r.): 6,8 tys. lekarzy, 1,2 tys. lekarzy stomatologów, 15,4 tys. pielęgniarek, 1,8 tys. położnych oraz 2,1 tys. farmaceutów. W porównaniu do stanu z poprzedniego roku kadra medyczna zmniejszyła się o 1,0 tys. pracowników (o 3,6%). Spadek wystąpił we wszystkich grupach zawodów medycznych poza lekarzami dentystami, których przybyło 7,5%. Personel medyczny stanowił 57,4% pracowników posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego, przy czym dla farmaceutów wskaźnik ten wyniósł 90,0%, dla lekarzy – 62,5%, dla pielęgniarek – 55,3%, położnych – 49,6%, a dla lekarzy dentystów – 41,4%.

W końcu 2005 r. w województwie małopolskim funkcjonowały 74 **szpitale ogólne**. Do sektora publicznego zaliczały się 43 z nich (58,1%). We wszystkich szpitalach i ich oddziałach znajdowało się 13900 łóżek, z czego 96,5% było w dyspozycji szpitali publicznych. W porównaniu do stanu z 31 XII 2004 r. ubyły 3 szpitale publiczne, ale przybyły 4 placówki niepubliczne. Zmniejszyła się liczba wszystkich dostępnych łóżek o 1,8%.

W ciągu roku we wszystkich szpitalach w trybie stacjonarnym leczonych było 511,3 tys. pacjentów, o 2,4% więcej niż w roku poprzednim. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadają 42,6 łóżka, a ze szpitalnej opieki medycznej skorzystało 1567 osób; dla Polski – odpowiednio 47,2 łóżek i 1766 osób.

Opiekę stacjonarną długoterminową w 2005 r., według stanu w dniu 31 XII, sprawowało 29 placówek typu opiekuńczo-leczniczego: 21 zakładów opiekuńczo-leczniczych, 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne oraz 4 hospicja. Łącznie w dyspozycji tych placówek były 1803 miejsca. W ciągu całego roku opieką objęto 4347 osób. Przyjęto 2725 pacjentów, a wypisano – 1475. Według stanu w końcu roku w placówkach tego typu przebywało 1726 pacjentów i były to w większości osoby w wieku 75 lat i więcej (59,3%). Na 1000 osób w tym wieku w województwie, 6 objętych było opieką stacjonarną długoterminową. Osoby w wieku 61–74 lata stanowiły 21,0% pacjentów, 41–60 lat – 14,9%, 40 lat i mniej – 4,7%. Udział osób nie opuszczających łóżek w ogólnej liczbie pacjentów wyniósł 44,6%. Przeciętnie 1 pacjent przebywał

w hospicjum 36,9 dnia, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym – 131,8 dnia, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym – 159,2 dnia, a w zakładzie opiekuńczo-leczniczym psychiatrycznym – 305,1 dnia.

Opiekę nad pacjentami placówek stacjonarnej opieki zdrowotnej długoterminowej, według stanu w dniu 31 XII, sprawowały 1262 osoby. Personel medyczny liczył: 103 lekarzy, 544 pielęgniarki, 67 rehabilitantów. Do pozostałego personelu zaliczało się przede wszystkim: 19 psychologów, 5 pedagogów, 67 opiekunów, 11 pracowników socjalnych, 267 salowych. Dodatkowo na zasadach wolontariatu pracowało 125 osób.

Podstawowe dane o placówkach opieki długoterminowej i ich wykorzystaniu według stanu w dniu 31 XII przedstawia tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca stacjonarne	Pacjenci (opieka stacjonarna)
OGÓŁEM 2004	28	1799	1655
2005	29	1803	1726
Zakłady opiekuńczo-lecznicze.....	21	1527	1471
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	2	95	86
Zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne	2	108	107
Hospicja.....	4	73	62

Stacjonarną opiekę zdrowotną świadczyły także **zakłady opieki psychiatrycznej**. W końcu 2005 r. działały 3 tego typu zakłady: 2 placówki należące do grupy zespołów zakładów i szpitali dla nerwowo i psychicznie chorych oraz 1 zakład MONAR. Liczba łóżek rzeczywistych we wszystkich obiektach na koniec roku wyniosła 1175. Stan sprzed roku zmniejszył się o 55 łóżek. W ciągu roku leczeniem objęto 12,6 tys. osób, o 2,2% mniej niż w ciągu roku 2004. Średni czas pobytu pacjenta na leczeniu psychiatrycznym wyniósł 32,2 dnia.

Usługi **lecnictwa uzdrowiskowego** w końcu 2005 roku świadczyło 9 szpitali uzdrowiskowych, 37 sanatoriów uzdrowiskowych, 4 zakłady przyrodolecznicze, 6 przychodni uzdrowiskowych oraz 1 sanatorium rehabilitacyjne. Obiekty te zlokalizowane były na obszarach bogatych w naturalne zasoby surowców leczniczych znajdujących się w powiatach: gorlickim, nowosądeckim, nowotarskim, wielickim oraz w mieście Kraków. Powiat nowosądecki i nowotarski skupiały na swoim terenie 78,9% wszystkich placówek lecnictwa uzdrowiskowego. Szpitale i sanatoria uzdrowiskowe oraz sanatorium rehabilitacyjne oferowały łącznie 5779 łóżek, przy czym 76,8% było w dyspozycji sanatoriów uzdrowiskowych. W porównaniu z danymi z roku poprzedniego ubyła 1 placówka uzdrowiskowa lecnictwa stacjonarnego. Zmniejszyła się też liczba dostępnych łóżek o 525 (o 8,3%).

Z usług placówek lecnictwa uzdrowiskowego skorzystało w ciągu 2005 roku 72,4 tys. kuracjuszy, tj. o 3,0 tys. mniej niż przed rokiem. W sanatoriach uzdrowiskowych przebywało 78,2% z nich. Z usług szpitali uzdrowiskowych skorzystało 15,5 tys. osób (21,4%). Kuracjusze, którzy w całości opłacali swój pobyt w placówkach uzdrowiskowych stanowili 24,1%. Średni czas pobytu pacjenta w zakładach lecnictwa uzdrowiskowego wyniósł 18 dni (16,7 dnia w sanatoriach uzdrowiskowych, 22 – w szpitalach uzdrowiskowych). Zakłady lecnictwa uzdrowiskowego przyjęły w ciągu 2005 roku 15,8 tys. pacjentów ambulatoryjnych, podczas gdy w poprzednim roku obsłużono 6,0 tys. pacjentów więcej. Świadczyły one różnorodne zabiegi lecznicze, m.in.: kąpiele mineralne, inhalacje, zabiegi borowinowe, masaże, elektrolecnictwo, światłolecznictwo, kinezyterapię, wodolecznictwo.

Podstawową opiekę zdrowotną ludności świadczyły publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz służby medycyny pracy, jak również lekarze prowadzący indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie i stomatologiczne.

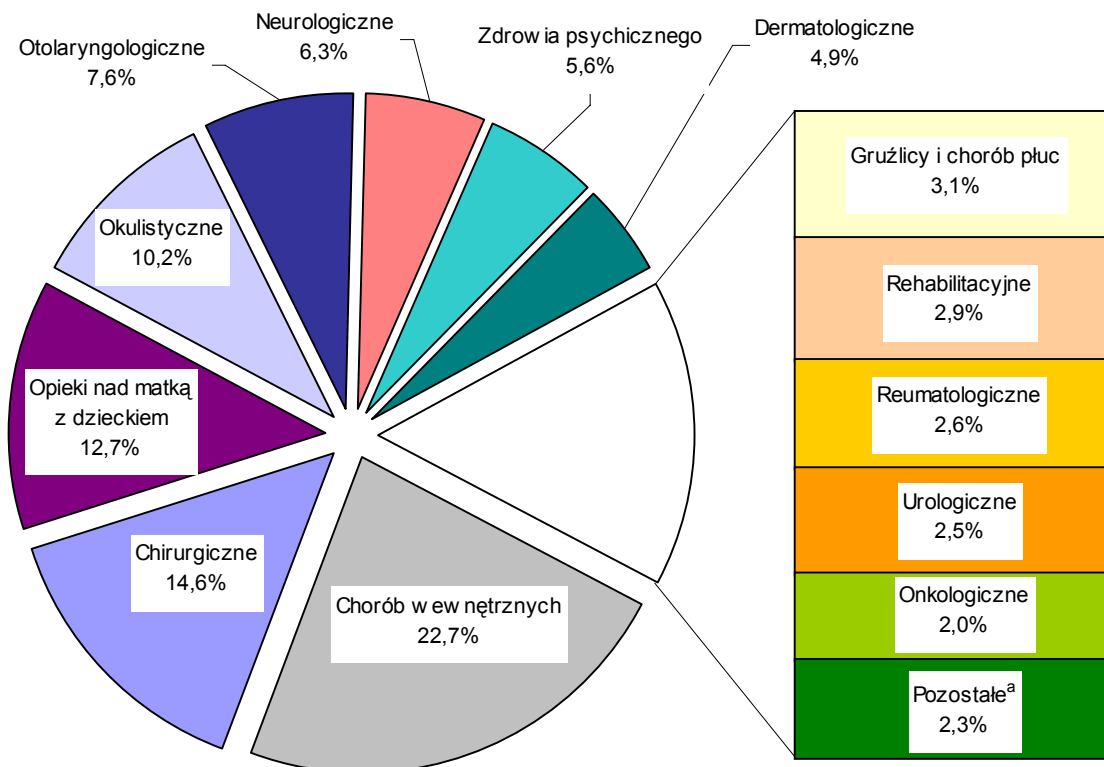
Informacje zamieszczone w notatce nie ujmują działalności lekarzy i lekarzy stomatologów prowadzących praktykę lekarską w prywatnych gabinetach, w których porady opłacane są przez pacjentów.

W końcu 2005 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON zarejestrowanych było 6,4 tys. podmiotów prowadzących praktykę lekarską oraz 1,9 tys. podmiotów prowadzących działalność stomatologiczną.

Na terenie Małopolski, według stanu w dniu 31 XII 2005 r., działało 1558 **placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej**, o 19 więcej niż rok wcześniej. Do placówek tej grupy zaliczało się 1168 przychodni, ośrodków zdrowia i poradni (z tego 1108 dla ogółu ludności, a 60 w ramach służb medycyny pracy) oraz 390 praktyk lekarskich (244 w miastach i 146 na wsi). Niepubliczne zakłady stanowiły 75,7% wszystkich zakładów opieki zdrowotnej. Miasto Kraków skupiało na swoim terenie 33,5% publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 15,9% praktyk lekarskich.

Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzieliły w ciągu 2005 r. 23,2 mln porad, czyli o 2,6% więcej niż w poprzednim roku. Porad lekarskich odnotowano 20,7 mln, w tym 8,5 mln udzielonych w poradniach specjalistycznej opieki zdrowotnej. Lekarze stomatolodzy udzielili 2,5 mln porad w tym: 150,5 tys. ortodontycznych, 132,9 tys. z zakresu chirurgii stomatologicznej, 86,5 tys. z zakresu protetyki.

STRUKTURA PORAD UDZIELONYCH PRZEZ LEKARZY W RAMACH SPECJALISTYCZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ WEDŁUG RODZAJU PORADNI W 2005 R.

^a Chorób zakaźnych, leczenia uzależnień, medycyny sportowej, inne.

W ramach służb medycyny pracy udzielono 1,1 mln porad, co stanowiło prawie 4,9% ogółu porad udzielonych w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

W placówkach działających na terenie Krakowa udzielono 7,1 mln porad lekarskich (34,1%) i 0,9 mln stomatologicznych (37,9%).

W ogólnodostępnych poradniach podstawowej opieki zdrowotnej w województwie udzielono 11,9 mln porad, w tym w ramach lekarskich wizyt domowych – 2,7%.

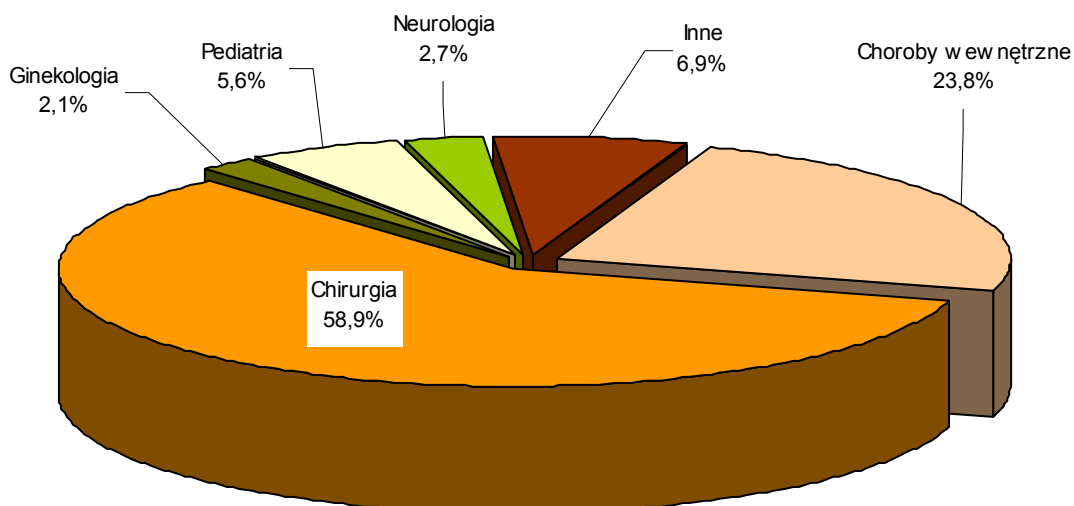
Na 1 mieszkańca województwa przypadało 7,1 porady udzielonej w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w roku poprzednim – 6,9. Przewidywały pod tym względem miasta: Tarnów ze średnią 11,6, Nowy Sącz – 11,1 oraz Kraków – 10,6. Najmniej porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca udzielono w placówkach z terenu powiatów: tarnowskiego (4,4), krakowskiego i tatrzańskiego (po 4,7) oraz wielickiego, nowosądeckiego i dąbrowskiego (po 4,8).

Ponad 98% porad udzielonych w placówkach działających w miastach przypadło na publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, natomiast zaledwie 1,8% na indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie. W placówkach działających na terenach wiejskich, które udzieliły 23,0% wszystkich porad w województwie, udział porad udzielonych przez zakłady opieki zdrowotnej był niższy niż w miastach i wyniósł 92,9% (pozostałe 7,1% przypadło na indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie).

Pomoc medyczną w nagłych przypadkach w końcu 2005 r. świadczyło 45 jednostek pomocy doraźnej. Jednostki te dokonały w ciągu 2005 roku 228,2 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, o 5,2 tys. mniej niż w 2004 r. Najczęstszym miejscem zdarzenia był dom chorego lub uszkodzonego – 158,3 tys. wyjazdów (69,4%). Zdarzenia w ruchu uliczno-drogowym spowodowały 7,0% wyjazdów. Wyjazdy do pracy uszkodzonego stanowiły 1,1%. Najrzadziej wyjeżdżano do szkół (0,5% wyjazdów).

Podczas wyjazdów i w trybie ambulatoryjnym jednostki pomocy doraźnej obsłużyły w ciągu całego roku 733,5 tys. osób, o 34,6 tys. więcej niż w poprzednim roku. W izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym z pomocy skorzystało 502,6 tys. osób, natomiast w domu chorego lub w innym miejscu zachorowania 230,9 tys. osób. Wśród osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego prawie 18,6% stanowiły osoby w wieku 0–18 lat. W przeliczeniu na 1000 ludności z medycznej pomocy doraźnej skorzystało w 2005 r. – 225 osób, a w 2004 r. – 215 osób.

STRUKTURA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH UDZIELONYCH W TRYBIE AMBULATORYJNYM W RAMACH POMOCY DORAŻNEJ WEDŁUG RODZAJU ŚWIADCZENIA W 2005 R.

Sprzedaż leków i środków medycznych w końcu 2005 r. prowadziło 930 aptek (w tym 1 zakładowa) oraz 91 punktów aptecznych. W porównaniu do stanu sprzed roku przybyło 8 aptek oraz 25 punktów aptecznych. Sprzedaż leków gotowych i recepturowych prowadziły 622 apteki, a wyłącznie gotowych – 308 aptek. Dyżury nocne pełniło 390 aptek, spośród których dyżury nocne okresowe pełniło 368 aptek, natomiast stałe – 22 apteki. Na terenach wiejskich działalność prowadziło 210 aptek oraz 91 punktów aptecznych.

W aptekach i punktach aptecznych na koniec grudnia 2005 r. pracowało 4656 osób, w tym 2001 magistrów farmacji oraz 1552 techników farmaceutycznych.

Najwięcej aptek działało na terenie Krakowa (299 placówek), Tarnowa (58), Nowego Sącza (44) oraz powiatów: nowotarskiego (43) krakowskiego (41) i nowosądeckiego (40).

Zmniejszyła się liczba osób przypadająca na jedną aptekę (punkt apteczny) z 3300 osób w końcu 2004 r. do 3199 według stanu odnotowanego rok później (w miastach z 2274 do 2249; na wsi z 5959 do 5471).

W końcu 2005 r. na terenie województwa działały 34 **żłobki** i 1 oddział żłobkowy. Łącznie w ich dyspozycji było 2110 miejsc rzeczywistych w pełni przygotowanych na przyjęcie dziecka. Na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach przypadało 37,4 miejsca, podczas gdy rok wcześniej – 50,9.

W ciągu 2005 r. łącznie w placówkach żłobkowych przebywało 4096 dzieci, tj. o 299 osób więcej niż w ciągu poprzedniego roku. W końcu 2005 r. odnotowano 1924 wychowanków, spośród których najliczniejszą grupę stanowiły 2-latki (902 dzieci, czyli 46,9%). Na 1000 dzieci do lat 3 w województwie, 15 przebywało w żłobkach. Przeciętny pobyt dziecka wyniósł 72 dni i był o 1,4 dnia krótszy niż w 2004 r.

Według stanu w dniu 31 XII, łącznie we wszystkich placówkach 514 osób (w tym 73 pielęgniarki) udzielało profilaktycznych świadczeń zdrowotnych połączonych z opieką nad dziećmi w czasie pracy rodziców lub opiekunów.

Najwięcej placówek działało na terenie Krakowa (22). W Tarnowie funkcjonowało 6 żłobków. Po 1 w powiatach: chrzanowskim, krakowskim, oświęcimskim, limanowskim, myślenickim i mieście Nowy Sącz. W powiecie wielickim funkcjonował 1 oddział żłobkowy.

Działalność w **zakresie stacjonarnej pomocy społecznej** w końcu 2005 r. prowadziło 116 domów lub zakładów (w tym 5 filii). Łącznie w dyspozycji zakładów stacjonarnej pomocy społecznej było 8,5 tys. miejsc, w tym w domach pomocy społecznej oraz ich filiach – 91,9%. Dla osób przewlekle somatycznie chorych przeznaczonych było 26,4% ogółu miejsc, dla przewlekle psychicznie chorych – 26,1%, dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – 21,8%, dla osób w podeszłym wieku – 21,2%, dla bezdomnych – 3,2%, a pozostałe 1,2% dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Do sektora publicznego należało 56,0% placówek stacjonarnej pomocy społecznej, w których znajdowało się 76,4% wszystkich miejsc.

W zakładach stacjonarnej pomocy społecznej w ciągu 2005 roku umieszczono 1928 osób, czyli o 1,3% więcej niż w ubiegłym roku. Na umieszczenie w placówce według stanu w końcu roku oczekiwało 376 osób, co stanowiło 68,7% oczekujących w 2004 r. Na miejsca w domach pomocy społecznej czekało 93,1% z nich.

W zakładach stacjonarnej pomocy społecznej, według stanu na koniec roku, przebywało 8,3 tys. pensjonariuszy, spośród których najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 75 lat i więcej (31,9% całej zbiorowości). Na 1000 osób w tym wieku zamieszkujących województwo około 15 przebywało w tego typu zakładach. Dość liczna grupa pensjonariuszy zaliczała się do osób w wieku 41–60 lat (30,3%). Udział osób, które nie opuszczały łóżek w ogólnej liczbie mieszkańców zakładów pomocy społecznej wyniósł 13,3%. Swój pobyt w placówce 72,4% pacjentów opłacało z emerytur i rent (6010 osób), a z zasiłku stałego pomocy społecznej 9,0% (745 osób). Zaledwie 269 osób (3,2%) opłaciło swój pobyt w pełnej wysokości.

Opiekę nad pensjonariuszami placówek w końcu 2005 r. sprawowało 5360 osób, w tym w domach pomocy społecznej – 5234. Personel medyczny liczył 17 lekarzy, 917 pielęgniarek oraz 107 rehabilitantów. Na zasadach wolontariatu pracowało 135 osób.

Najwięcej zakładów stacjonarnej pomocy społecznej działało na terenie Krakowa (24 placówki), powiatu tarnowskiego (13), miasta Tarnów oraz powiatu krakowskiego (po 9).

Podstawowe informacje o zakładach stacjonarnej pomocy społecznej i ich filiach według stanu w końcu roku przedstawia tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca	Pensjonariusze
OGÓŁEM2004	116	8424	8344
2005	116	8522	8304
domy pomocy społecznej	94	7828	7693
placówki zapewniające całodobową opiekę ^a			
w ramach działalności gospodarczej	9	223	213
schroniska lub domy dla bezdomnych	6	294	256
domy dla matek	3	105	78
pozostałe placówki	4	72	64
dla osób:			
w podeszłym wieku	38	1809	1764
przewlekle somatycznie chorych	22	2250	2183
przewlekle psychicznie chorych	21	2226	2205
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	18	1314	1302
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych			
intelektualnie	9	546	532
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	3	105	78
bezdomnych	5	272	240

a Osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Na rzecz zakładów świadczących opiekę zdrowotną pracowały **punkty krwiodawstwa**. W 2005 r., według stanu w dniu 31 XII, działalność prowadziło jedno Regionalne Centrum Krwiodawstwa posiadające 18 oddziałów terenowych. Do placówek tych w ciągu roku zgłosiło się 37,4 tys. krwiodawców, w tym 37,1 tys. honorowych. Łącznie pobrano 66,5 tys. jednostek krwi pełnej (1 jednostka równa się 450 ml) oraz 66,4 tys. jednostek świeżo mrożonego osocza (jednostka taka odpowiada 200 ml). Przedstawione informacje Instytutu Hematologii i Transfuzjologii nie uwzględniają danych MON oraz MSWiA.

Do opracowania notatki wykorzystano dane ze sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego i sprawozdawczości resortowej Ministerstwa Zdrowia.

Opracowanie: Dorota Król, Renata Lupa, Urząd Statystyczny w Krakowie, Oddział w Limanowej, tel. 018 33 39 103